

Julkaisuvapaa: heti

Taustaa

Ammattikorkeakoulut kuuluvat Suomen koulutushierarkian kolmanteen vaiheeseen. Tämä tarkoittaa, että ammattikorkeakouluihin hakevien opiskelijoiden on pääsääntöisesti oltava toisen asteen tutkinnon suorittaneita eli joko suorittaneet ylioppilastutkinnon tai valmistuneet ammatillisesta oppilaitoksesta. Ammattikorkeakoulut eivät tarjoa toisen asteen ammatillista koulutusta. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäminen on ammatillisten oppilaitosten, jotka ovat joko yksityisiä tai kuntien, säätiöiden tai koulutuskuntayhtymien omistamia, yksinoikeus. Ammatillisia oppilaitoksia valvoo tiukasti valtio, opetussuunnitelmien suunnittelusta tai ainakin niiden valvomisesta ja hyväksymisestä vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö, ja yksittäisen oppilaitoksen mahdollisuudet vaikuttaa opetussuunnitelmiin ovat rajalliset.

Vaikka ammattikorkeakoulut ovat paljon itsenäisempiä, jokaisella ammattikorkeakoululla on velvollisuus varmistaa, että niiden opetussuunnitelmat täyttävät AMK- tai YAMK-tutkinnon vaatimukset. Tämä tarkoittaa, että jokaisella ammattikorkeakoululla on oma prosessinsa, jonka mukaisesti opetussuunnitelmat suunnitellaan ja hyväksytään. Yleensä tämä prosessi voi kestää kuudesta kahteentoista kuukautta. Opetussuunnitelmien toteutusta ja laatua valvotaan keräämällä palautetta opiskelijoilta. Vaikka ammattikorkeakouluilla ja ammatillisilla oppilaitoksilla on erilaiset lainsäädännölliset puitteet, monet ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä paikallisten ja alueellisten ammatillisten oppilaitosten kanssa sekä TKI-hankkeissa että koulutuskysymyksissä.

BA&VET-hanke

BA&VET on Euroopan Unionin Erasmus+ -ohjelman rahoittama hanke, joka on alkanut 1.12.2022 ja päättyy 30.11.2025.

BA&VET-hankkeen tavoitteet ja päätuotokset

Hankkeen päätavoitteena on ollut luoda koulutuksia ja menettelytapoja, jotka auttavat opiskelijoita ylittämään ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen välinen kuilu sujuvasti ja kivuttomasti. Tämän lisäksi on pyritty innostamaan yliopistoja, korkeakouluja, opiskelijoita ja opettajia ilmasto- ja ympäristönsuojelun jatkokoulutukseen ja siihen liittyviin tehtäviin. Hanke on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että yritykset löytäisivät päteviä yrittäjiä (seuraaajia), johtajia ja osaavia työntekijöitä sekä yritysten tehtäviin yleisesti että erityisesti ilmaston- ja ympäristönsuojelun haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi on pyritty edistämään PK-yritysten ja korkeakoulujen/yliopistojen välistä yhteistyötä ja vahvistamaan PK-yritysten tuottavuuden TKI-hankkeiden avulla.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tuotettu seuraavat tuotokset:

1. Tilannekuva eli analyysit taloudesta, väestörakenteesta, koulutuksesta ja työmarkkinoista sekä ilmaston ja ympäristönsuojelun alan tutkintotarpeista
2. Opetussuunnitelmat, opetusmateriaalit, toteutusraportti ja arviointikonsepti ja -raportti opettajien ja kouluttajien koulutuksen käyttöön
3. Kahden moduulin käsikirjat, jotka sisältävät bachelor-tutkintoon integroidun ammatillisen täydennyskoulutuksen, opetusmateriaalit, tenttisäännöt, toteutusraportit sekä arviointikonseptin ja -raportit kolmivaiheisille kaksoistutkinto-ohjelmille "Liiketalous ja pk-yritysten kestävä johtaminen" ja "Uusiutuvan energian käyttö rakennuksissa"
4. Konsepti pk-yritysten innovaatioiden edistämiseksi sekä arviointikonsepti ja -raportti
5. Pk-yrityksille toteutettavat T&K-hankkeet
6. Konseptit ja raportti tutkintojen ja T&K-tukien arviointia ja laadunvarmistusta sekä hankkeiden toteutusta, tulosten siirtoa, toteutuksia ja toteutuskonsultaatioita varten

Hankkeen ensisijaisia kohderyhmiä ovat olleet

- a) Koulunsa päättäneet, jotka haluavat yhdistää ammatillisen koulutuksen AMK-tasoiseen tutkintoon ja siten saada parempia työllistymis- ja uramahdollisuuksia.
- b) Korkeakoulu- ja yliopisto-opinnoissa sekä samanaikaisesti työelämässä pätevöityneet opiskelijat, jotka ovat sopivia ja päteviä PK-yritysten johtajiksi, ammattilaisiksi tai itsenäisiksi yrittäjiksi (yritystoiminnan jatkajiksi).
- c) PK-yritysten omistajat, johtajat ja asiantuntijat, jotka haluavat räätälöityä osaamista ja taitoja korkealaatuiseen ilmaston- ja ympäristönsuojelutoimintaan.
- d) PK-yritykset, jotka haluavat houkutella päteviä nuoria yrittäjiksi (jatkajiksi), johtajiksi ja asiantuntijoiksi, saavat innovaatiorahoitusta ja toteuttavat T&K-hankkeita yhdessä korkeakoulujen/yliopistojen kanssa.

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Satakunnan ammattikorkeakoulu on hankkeen suomalaisena partnerina osallistunut tilannekuvan muodostamiseen tarvittavien tietojen keräämiseen, osallistunut opettajille ja kouluttajille tarkoitetun train the trainer-koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja testaukseen, ja laatinut opetussuunnitelman ja käsikirjan Uusiutuvan energian käyttö rakennuksissa -koulutusohjelmaan ja siihen integroituun ammatilliseen jatkotutkintoon. Lisäksi SAMK on osallistunut PK-yrityksille suunnattujen RDI-tukipalvelujen kehittämiseen, testaamiseen ja arviointiin.

BA&VET-hankkeen aikana suunniteltujen opetussuunnitelmien käytettävyys

Ammatillisen lisäkoulutuksen opetussuunnitelmia ja materiaaleja ei voida käyttää Suomen ammatillisissa oppilaitoksissa, koska ne eivät kuulu opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymien opetussuunnitelmien luetteloon. Osa niistä saattaisi olla käyttökelpoisia lisätietolähteenä näitä aiheita käsittelevillä kursseilla. Niitä voitaisiin käyttää myös työnantajien ja yritysten tilaamilla erikoiskursseilla, koska tämäntyyppinen tilauskoulutus ei yleensä pyri tutkintoon, vaan antamaan jatkokoulutusta ja erityistaitoja tietyssä aiheessa, ja siksi sitä säännellään vähemmän.

Korkeakoulutason opetussuunnitelmat tai niiden tietyt osat voitaisiin sisällyttää näitä aiheita käsitteleviin kursseihin. Opetussuunnitelmat eivät kuitenkaan kokonaisuuksina vastaa suomalaisia AMK-tutkinnon vaatimuksia ja ne vaativat edelleen kehittämistä erityisesti fysiikan, kemian, matematiikan, humanististen aineiden ja kielitaidon osalta, jotta ne voitaisiin hyväksyä AMK-tutkinnon pohjaksi.

SAMK tekee yhteistyötä sekä ammatillisten oppilaitosten että yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa, joten saavutettuja tuloksia ja kehitettyjä opetussuunnitelmia voidaan levittää ammatillisiin oppilaitoksiin, yrityksiin ja organisaatioihin Suomessa. Ammatillisista oppilaitoksista keskusteltaessa on kuitenkin otettava huomioon edellä mainitut säännökset ja rajoitukset.

Muissa hankkeen osallistujamaissa kauppakamareilla, oppilaitoksilla ja yliopistoilla on suurempi rooli yksittäisten tutkinto-ohjelmien hyväksymisessä. Näissä maissa kaikkia tuotettuja materiaaleja voidaan suoraan käyttää tutkintoon johtavan koulutuksen ja erityisesti kaksoistutkintojen aineistoina ja opetussuunnitelmina.

Lisätietoja hankkeesta antavat TkT, Yliopettaja Sirpa Sandelin ja TkT, Erikoistutkija Kari Lilja

Non-embargoed immediately

Background

Universities of applied sciences belong to the third level of the Finnish educational hierarchy. This means that students applying to universities of applied sciences must, as a rule, have completed an upper secondary education, i.e. either a matriculation examination or a vocational education degree. Universities of applied sciences do not offer upper secondary vocational education. The provision of upper secondary vocational education is the exclusive prerogative of vocational education institutions, which are either private or owned by municipalities, foundations or municipal education associations. Vocational education institutions are strictly supervised by the state, the Ministry of Education and Culture is responsible for designing curricula, or at least for supervising and approving them, and the possibilities for individual educational institutions to influence curricula are limited.

Although universities of applied sciences are much more independent, each university of applied sciences is obliged to ensure that its curricula meet the requirements for a Bachelor of Applied Sciences or a Master of Applied Sciences degree. This means that each university of applied sciences has its own process for designing and approving curricula. This process can usually take six to twelve months. The implementation and quality of curricula are monitored by collecting feedback from students. Although universities of applied sciences and vocational education institutions have different legislative frameworks, many universities of applied sciences cooperate with local and regional vocational education institutions on both RDI projects and training issues.

BA&VET project

BA&VET is a project funded by the European Union's Erasmus+ programme, which started on 1 December 2022 and will end on 30 November 2025.

BA&VET project objectives and main outputs

The main objective of the project has been to create training and procedures that help students bridge the gap between vocational and higher education smoothly and painlessly. In addition, the project has sought to inspire universities, colleges, students and teachers to pursue further education in climate and environmental protection and related tasks. The project has sought to influence companies to find qualified entrepreneurs (successors), managers and skilled employees, both for the tasks of companies in general and for responding to the challenges of climate and environmental protection in particular. In addition, the project has sought to promote cooperation between SMEs and colleges/universities and to strengthen the productivity of SMEs through RDI projects.

To achieve these goals, the following outputs have been produced:

1. Situational picture, i.e. analyses of the economy, demographic structure, education and labour market, and qualification needs in the field of climate and environmental protection
2. Curricula, teaching materials, implementation report and evaluation concept and report for the training of teachers and trainers
3. Two-module manuals, which include continuing professional education integrated into the bachelor's degree, teaching materials, examination rules, implementation reports and evaluation concept and reports for the three-stage double degree programmes "Business Administration and Sustainable Management of SMEs" and "Use of Renewable Energy in Buildings"
4. Concept for promoting innovation in SMEs and evaluation concept and report

5. R&D projects to be implemented for SMEs

6. Concepts and report on the evaluation and quality assurance of qualifications and R&D grants, as well as the implementation of projects, transfer of results, for implementations and implementation consultations

The primary target groups of the project have been

a) School leavers who want to combine vocational education with a bachelor's degree and thus gain better employment and career opportunities.

b) Students who have qualified in higher education and university studies and at the same time in working life, who are suitable and qualified as managers, professionals or independent entrepreneurs (continuing business activities) in SMEs.

c) SME owners, managers and experts who want tailored knowledge and skills for high-quality climate and environmental protection activities.

d) SMEs that want to attract qualified young entrepreneurs (continuing business activities), managers and experts, receive innovation funding and implement R&D projects together with higher education institutions/universities.

Satakunta University of Applied Sciences

As the Finnish partner of the project, Satakunta University of Applied Sciences has participated in collecting the data needed to create a situational picture, participated in the planning, implementation and testing of the train the trainer training for teachers and trainers, and prepared the curriculum and manual for the Renewable Energy Use in Buildings training programme and the integrated professional postgraduate degree. In addition, SAMK has participated in the development, testing and evaluation of RDI support services for SMEs.

Usability of curricula designed during the BA&VET project

The curricula and materials for further vocational education cannot be used in Finnish vocational institutions, as they are not included in the list of curricula approved by the Ministry of Education and Culture. Some of them could be useful as a source of additional information in courses on these topics. They could also be used in special courses commissioned by employers and companies, as this type of commissioned education does not usually aim at a degree, but rather at providing further education and specific skills in a specific subject and is therefore less regulated.

The curricula at higher education level, or certain parts of them, could be included in courses on these topics. However, the curricula as a whole do not meet the Finnish requirements for a Bachelor's degree and require further development, especially in physics, chemistry, mathematics, humanities and language skills, in order to be accepted as the basis for a Bachelor's degree.

SAMK cooperates with both vocational education institutions and companies and other organizations, so the results achieved, and the curricula developed can be disseminated to vocational education institutions, companies and organizations in Finland. However, when discussing vocational education institutions, the above-mentioned regulations and restrictions must be considered.

In other countries participating in the project, chambers of commerce, educational institutions and universities play a greater role in approving individual degree programs. In these countries, all produced materials can be directly used as materials and curricula for education leading to a degree, and in particular double degrees.

Press Release

BA&
VET

Promoting permeability through dual bachelor's programs
with integrated initial and further vocational training (BA&VET)

Co-funded by
the European Union

For more information about the project, please contact Sirpa Sandelin, DSc (Tech), Senior Lecturer,
and Kari Lilja, DSc (Tech), Senior Researcher.